

ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกกับการจัดจำหน่าย

4.1 การขยายตัวของการผลิตน้ำมันปาล์ม

น้ำมันปาล์มและน้ำมันจาก เมล็ดคิในของผลปาล์มนับวันแต่จะเพิ่มพูนความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการผลิตมากยิ่งขึ้น บทบาทในด้านการค้าระหว่างประเทศมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ประเทศอาฟริกาผลิตน้ำมันปาล์มเป็นสินค้าออกประเทศแรก ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ความต้องการน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วประเทศมาเลเซียจึงเริ่มมีการผลิตน้ำมันปาล์มออกสู่ตลาดโลกบ้างและได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนปัจจุบันประเทศมาเลเซียได้กลายเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มมากที่สุดในโลก หลายประเทศในตะวันออกกลาง เช่น อิหร่าน อิรัก อินเดียน ปากีสถาน ได้มีการผลิตน้ำมันจากพืชเช่นกันแต่ก็เพื่อการบริโภคมากกว่าจะส่งเป็นสินค้าออก ประเทศรัสเซียใช้น้ำมันดอกทานตะวันผลิตเนยเทียม แต่ต่อมาก็ได้หันมาใช้้ำมันปาล์มแทน ส่วนประเทศในทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา นั้นสั่งซื้อน้ำมันปาล์มจากประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมาก ๆ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมหลายประเภท จึงเห็นได้ว่าตลาดน้ำมันปาล์มนั้นแพร่กระจายไปทั่วโลก และสามารถแข่งขันกับน้ำมันพืชชนิดอื่น ๆ ได้อย่างดี ปริมาณความต้องการและราคาของน้ำมันปาล์มจึงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนโดยทั่วไป

ราคาน้ำมันปาล์มมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ สาเหตุเนื่องมาจากคุณสมบัติพิเศษ

ของตัวมันเองที่สามารถใช้แทนน้ำมันชนิดอื่น ๆ ได้ดีกว่า นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคนิคช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของน้ำมันปาล์มให้สูงขึ้นตลอดมา จึงเป็นการช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มอีกทางหนึ่งด้วย ประเทศต่าง ๆ จึงสนใจความเคลื่อนไหวของน้ำมันปาล์มเพื่อขยายขอบเขตในการผลิตให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น น้ำมันปาล์มส่วนใหญ่จะใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค ตัวอย่างเช่น เนยเทียม น้ำมันปรุงอาหาร เนยข้น เป็นต้น แต่ไม่ใช่น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภคโดยตรง ต่อไปหากได้มีการปรับปรุงด้านเทคนิคจนน้ำมันปาล์มสามารถใช้แทนน้ำมันชนิดอื่นได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ตลาดของน้ำมันปาล์มก็จะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ความต้องการในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้น้ำมันปาล์มเป็นวัตถุดิบก็จะมีปริมาณสูงขึ้น และน้ำมันปาล์มจะเป็นคู่แข่งที่สำคัญของน้ำมันพืชชนิดอื่น ๆ ในอนาคต

สำหรับตลาดน้ำมันปาล์มภายในประเทศไทยส่วนใหญ่จะใช้ในอุตสาหกรรมทำสบู่ ผงซักฟอก เย็นโซล เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารบางชนิด ตลาดภายในประเทศไทยจึงขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมเพียงไม่กี่ประเภท ฉะนั้นปริมาณที่ผลิตได้จึงเพียงพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศ การส่งน้ำมันปาล์มไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศมีเพียงเล็กน้อย และบางครั้งประเทศไทยยังต้องสั่งซื้อน้ำมันปาล์มดิบจากประเทศมาเลเซียเข้ามาบริโภค ทั้งนี้เพื่อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ ปัจจุบันอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น การส่งเสริมการลงทุนในการทำสวนปาล์มและการตั้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มมีทั้งของรัฐบาลและเอกชน หากประเทศไทยสามารถเพิ่มปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบให้มากขึ้น จะสามารถขยายประเภทอุตสาหกรรมในประเทศที่ใช้น้ำมันปาล์มเป็นวัตถุดิบในการผลิตได้อีกหลายประเภท และยังสามารถส่งน้ำมันปาล์มดิบและเมล็ดปาล์มเป็นสินค้าออก

ไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้อีก ทั้งนี้จะต้องรักษาคุณภาพของน้ำมันให้ได้มาตรฐานตาม
ที่ตลาดต้องการด้วย

ตารางที่ 4.1 แสดงถึงปริมาณการผลิตน้ำมันพืชที่สำคัญของโลก จะเห็นว่า
ปริมาณของน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดปาล์มที่ผลิตได้นั้นเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2515 เป็น
ต้นมาและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ
ที่มากยิ่งขึ้นของน้ำมันปาล์มที่มีต่อผลผลิตในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของโลก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1

ตารางปริมาณการผลิตน้ำมันพืชที่สำคัญของโลก

หน่วย : พันเมตริกตัน

ชนิดของน้ำมันพืช	2515	2516	2517	2518	2519	2523	2528
น้ำมันเมล็ดฝ้าย	2,860	3,066	3,149	3,203	2,940	3,914	4,783
น้ำมันถั่วลิสง	3,518	924	3,009	3,039	3,400	4,157	5,345
น้ำมันถั่วเหลือง	6,719	7,362	9,173	8,105	9,810	11,761	13,221
น้ำมันเมล็ดทานตะวัน	3,673	3,576	4,508	3,972	3,755	3,933	4,139
น้ำมันงา	655	616	637	660	577	700	729
น้ำมันมะพร้าว	2,792	2,414	2,100	2,650	2,855	2,953	3,287
น้ำมันเมล็ดปาล์ม	455	434	484	513	535	599	700
น้ำมันปาล์ม	2,148	2,250	2,594	2,869	3,174	4,500	5,520
น้ำมันมะกอก	1,559	1,445	1,535	1,379	1,640	1,716	1,882

ที่มา : Financial Times, July 1976

4.2 ความเคลื่อนไหวของตลาดน้ำมันปาล์ม

ปัจจุบันอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มกำลังเป็นที่น่าสนใจของประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกาและประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ ความต้องการน้ำมันปาล์มของประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสบู่ ผลิตภัณฑ์ โรงงานสกัดน้ำมันพืช และอุตสาหกรรมผลิตอาหาร เป็นต้น ประเทศผู้นำในการผลิตน้ำมันปาล์มที่สำคัญได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซียและไนจีเรีย ซึ่งส่วนใหญ่จะผลิตน้ำมันปาล์มเพื่อส่งเป็นสินค้าออกและเหลือไว้บริโภคภายในประเทศเพียงเล็กน้อย ส่วนประเทศผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดปาล์มมากที่สุดในโลกคือ สหราชอาณาจักร เยอรมันนี ตะวันตกและสหรัฐอเมริกา ตารางที่ 4.2 เป็นตารางที่แสดงปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดปาล์มของประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ ๆ จากปี ค.ศ. 1973 จนถึงปี ค.ศ. 1976

จากตัวอย่างดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าปริมาณการสั่งเข้าของน้ำมันปาล์มในปี ค.ศ. 1976 นั้น สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศนำเข้าน้ำมันปาล์มมากที่สุด รองลงมาคือ สหราชอาณาจักร เยอรมันนี ตะวันตก และเนเธอร์แลนด์

ตารางแสดงปริมาณการนำเข้าเมล็ดปาล์ม, น้ำมันเมล็ดปาล์มและน้ำมันปาล์ม หน่วยพันเมตริกตัน

	1973		1974		1975		1976	
	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน
<u>เมล็ดปาล์มและน้ำมัน</u>								
<u>เมล็ดปาล์ม</u>								
ฝรั่งเศส	18	22	18	18	12	22	9	15
เยอรมนีตะวันตก	34	17	58	34	42	17	50	21
เนเธอร์แลนด์	122	18	149	24	98	41	137	35
สหราชอาณาจักร	35	79	45	57	75	64	88	65
สหรัฐอเมริกา	-	46	-	66	-	72	-	68
รวม	209	182	270	199	227	215	283	204
<u>น้ำมันปาล์ม</u>								
ฝรั่งเศส		57		56		50		65
เยอรมนีตะวันตก		152		133		210		193
อิตาลี		57		54		51		60
เนเธอร์แลนด์		160		147		186		190
สหราชอาณาจักร		244		223		206		242
แคนาดา		20		16		41		55
อินเดีย		52		53		18		21
อิรัก		71		120		116		125
ญี่ปุ่น		100		115		108		154
สหรัฐอเมริกา		176		200		442		352
รวม		1,089		1,117		1,427		1,457

เนื่องจากปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของประเทศในทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ประเทศผู้ส่งออกหรือประเทศผู้ผลิตพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการผลิตให้สูงขึ้น โดยการค้นคว้าและวิจัยเพื่อทำให้คุณสมบัติพิเศษของน้ำมันปาล์มเด่นชัดขึ้น เช่น ปรับปรุงคุณภาพของน้ำมันเมล็ดปาล์มให้ดีขึ้นสามารถนำมาใช้แทนน้ำมันมะพร้าวได้อย่างสมบูรณ์ ขณะที่ปริมาณของน้ำมันมะพร้าวมีแนวโน้มที่จะผลิตได้น้อยลง ราคาน้ำมันมะพร้าวก็สูงกว่าราคาน้ำมันปาล์ม ตัวอย่างเช่น (3) ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มที่สำคัญประเทศหนึ่ง ได้ขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) เป็นจำนวนเงิน 11.3 ล้านดอลลาร์ ฯ และนำเงินจำนวนดังกล่าวมาพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มทางภาคเหนือของเกาะสุมาตรา โดยมีเงื่อนไขว่าธนาคาร เพื่อการพัฒนาเอเชียจะเป็นผู้เสนอแนะทางด้านเทคโนโลยี แลเครื่องมือ ในการสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มที่ทันสมัยให้ ซึ่งหากมีการผลิตน้ำมันปาล์มในโรงงาน ที่สร้างใหม่ด้วยความร่วมมือของธนาคาร เพื่อการพัฒนาเอเชียดังกล่าวแล้ว ประเทศอินโดนีเซียจะสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้เพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 4 เท่า น้ำมันปาล์มที่ประเทศอินโดนีเซียผลิตได้นั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ น้ำมันที่ผลิตจากเนื้อปาล์มส่งเป็นสินค้าออกไปขายต่างประเทศ ส่วนน้ำมันจากเมล็ดปาล์มนั้นจะขายทั่วโลกภายในประเทศแทนน้ำมันมะพร้าว ประมาณว่ารายได้จากการจำหน่ายน้ำมันปาล์มของประเทศอินโดนีเซียจะเป็นปีละ 6.1 ล้านดอลลาร์ ฯ

3

Anon : Foreign Agriculture, 1976. Palm Oil News.

ตารางที่ 4.3

ตารางแสดงปริมาณการส่งออกของเมล็ดปาล์ม น้ำมันเมล็ดปาล์ม และน้ำมันปาล์ม หน่วย: พันเมตริกตัน

	ปี ค.ศ.							
	1973		1974		1975		1976	
	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน	เมล็ดปาล์ม	น้ำมัน
เมล็ดปาล์มและน้ำมันเมล็ดปาล์ม								
มาเลเซีย (รัฐเพนนิงง)	—	66	—	92	—	109	—	124
(รัฐซาบา) ¹	13	—	20	—	25	—	25	—
ไนจีเรีย	137	40	185	39	173	19	263	20
เซียรา ลีออน	38	3	25	9	29	10	22	11
คาเมรูน	12	—	26	—	12	—	12	—
บิริน	—	22	—	17	—	16	—	22
อินโดนีเซีย	39	7	28	17	32	14	26	21
ไอวอรีโคสต์	22	—	39	—	29	—	28	1
แซร์	—	33	—	34	—	28	—	23
รวม	261	171	323	208	301	196	375	222
<u>น้ำมันปาล์ม</u>								
มาเลเซีย (รัฐเพนนิงง)		725		812		1,035		1,207
รัฐซาบา ¹		73		88		128		128
บิริน		6		12		14		17
อินโดนีเซีย		263		281		386		405
ไอวอรีโคสต์		56		102		114		95
แซร์		70		62		55		40
รวม		1,193		1,357		1,731		1,892

ที่มา : FAO Trade Yearbook, 1977. Oil World Weekly.

หมายเหตุ 1 ตัวเลขสำหรับปี ค.ศ. 1976 ได้รวมประเทศซาราวักเข้าไว้ด้วย

ตารางที่ 4.3 เป็นตารางที่แสดงปริมาณการส่งน้ำมันปาล์ม น้ำมันเมล็ดปาล์ม และเมล็ดปาล์มเป็นสินค้าออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าวจะ แสดงให้เห็นว่ามีการใช้น้ำมันปาล์มและน้ำมันจากเมล็ดปาล์มรวมทั้งเมล็ดปาล์มเพิ่มขึ้นนับตั้ง แต่ ปี ค.ศ. 1973 จนถึงปี ค.ศ. 1976 จากตัวเลขการส่งออกของผลิตผลปาล์มน้ำมันดัง ปรากฏจากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่าประเทศมาเลเซียทั้งหมดมีปริมาณการส่งน้ำมันปาล์มออกสู่ ตลาดโลกสูงที่สุดและมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เช่นเดียวกับน้ำมันที่สกัดจากเมล็ดปาล์ม

ตามตารางที่ 4.4 ตลาดน้ำมันปาล์มที่สำคัญอยู่ในทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา ส่วนราคาเมล็ดปาล์มน้ำมันนั้น ในระหว่างปี ค.ศ. 1976 จนถึงเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1977 มีราคาสูงสุดถึงตันละ 425 เหรียญสหรัฐ (4) ราคา น้ำมันปาล์มสูงสุดราคาตันละ 667 เหรียญ สหรัฐ และราคาน้ำมันเมล็ดปาล์มสูงสุดราคาตันละ 810 เหรียญสหรัฐ ดังปรากฏในตาราง ที่ 4.4 ซึ่งแสดงราคาเฉลี่ยของเมล็ดปาล์ม น้ำมันเมล็ดปาล์มและน้ำมันปาล์มเปรียบเทียบตั้ง แต่ปี ค.ศ. 1975 ถึงเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1977

(4)

ตารางที่ 4.4

ตารางแสดงราคาเฉลี่ยของเมล็ดปาล์ม น้ำมันเมล็ดปาล์มและน้ำมันปาล์ม

หน่วย : US.\$ /ตัน

	ปี ค.ศ.	ปี ค.ศ.	ปี ค.ศ. 1977						
	1975	1976	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
<u>เมล็ดปาล์ม</u>									
ไนจีเรีย CIF Ports									
ยุโรปเหนือ	207	228	318	320	360	420	425	370	300
<u>น้ำมันปาล์ม</u>									
มาเลเซีย ffa 5%	420	404	463	509	590	n	664	640	n
CIF / UK									
มาเลเซีย CIF									
สุมาตรา	398	415	465	512	595	640	667	623	n
<u>น้ำมันเมล็ดปาล์ม</u>									
อาฟริกาตะวันตก	438	329	521	n	n	n	n	n	n
มาเลเซีย CIF/ UK	564	523	558	580	725	810	785	750	n

ที่มา : Public Ledger, 1978

n : nominal

ตารางที่ 4.5

ตารางความคาดหมายราคาน้ำมันปาล์มและเมล็ดปาล์ม
ของผู้เชี่ยวชาญแผนโคลัมโบ (เอฟ.โอ.บี.ท่าภูเก็ต)

ปี ค.ศ.	ราคาน้ำมันปาล์ม		ราคาเมล็ดปาล์ม บาท/ตัน
	เกณฑ์สูง บาท/ตัน	เกณฑ์ต่ำ บาท/ตัน	
1975	3,380	2,820	2,200
1976	3,340	2,790	2,170
7	3,270	2,720	2,140
8	3,200	2,650	2,140
9	3,170	2,620	2,100
80	3,100	2,550	2,070
1	3,070	2,510	2,070
2	3,030	2,480	2,000
3	3,000	2,450	2,000
4	2,960	2,410	1,960
5	2,930	2,380	1,960
6	2,890	2,340	1,930
7	2,860	2,310	1,930
8	2,860	2,310	1,930
9	2,820	2,270	1,930
90	2,790	2,240	1,890
1	2,790	2,240	1,890
1992 - 1996	2,760	2,200	1,890

ที่มา : Columbo Plan, Oil Palm Feasibility in Thailand.

ผู้เชี่ยวชาญแผนโคลัมโบได้คาดหมายว่า ในอนาคตน้ำมันปาล์มและเมล็ดปาล์ม จะมีราคาเปลี่ยนแปลงในแนวที่ลดลงและได้คาดหมายราคาที่น่าจะเป็นสำหรับในช่วงเวลา 20 ปี นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 เป็นต้นมาจนถึงปี ค.ศ.1996 อัตราการลดลงของราคาน้ำมันปาล์มและเมล็ดปาล์มเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ซึ่งแสดงราคาน้ำมันปาล์มในเกณฑ์สูงสุดและต่ำสุดเปรียบเทียบกัน เป็นราคา FOB ซึ่งที่หาเรือถูกเก็บ จะเห็นได้ว่าราคาของน้ำมันปาล์มในปี ค.ศ.1975 แสดงเกณฑ์สูงสุดราคาตันละ 3,380 บาท และเกณฑ์ต่ำสุดราคาตันละ 2,820 บาท เปรียบเทียบในอนาคตเช่น ปี ค.ศ. 1985 ราคาสูงสุดตันละ 2,930 บาท และราคาต่ำสุดประมาณ 2,380 บาท/ตัน ซึ่งในช่วงเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 ถึงปี ค.ศ. 1985 ราคาน้ำมันปาล์มต่างกันเพียง 450 บาทในเกณฑ์สูงสุด เฉลี่ยลดลงปีละ 45 บาท/ตัน สำหรับราคาน้ำมันเมล็ดปาล์มนั้นในช่วงเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 ถึงปี ค.ศ. 1985 ราคาลดลงเพียงตันละ 240 บาท เฉลี่ยแล้วราคาเมล็ดปาล์มลดลงประมาณปีละ 24 บาท/ตัน ซึ่งไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตมากนัก ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเป็นเพียงการคาดหมายถึงแนวโน้มของราคาน้ำมันปาล์มและราคาเมล็ดปาล์มในอนาคตเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6

ตารางแสดงผลผลิตเมล็ดปาล์ม, น้ำมันเมล็ดปาล์มและน้ำมันปาล์มของโลก หน่วย : พันเมตริกตัน

	ปี ค.ศ.									
	1972		1973		1974		1975		1976	
<u>น้ำมันเมล็ดปาล์ม</u> <u>หรือเมล็ดปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>เมล็ดปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>เมล็ดปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>เมล็ดปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>เมล็ดปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>เมล็ด</u> <u>ปาล์ม</u>
ไนจีเรีย	127	270	109	231	143	305	139	295	136	290
เซียร์รา ลีออน	25	53	22	46	21	45	24	52	25	54
มาเลเซีย										
- รัฐบาล	7	14	6	13	9	20	8	16	12	25
- รัฐเฟดเดอรัล	64	137	73	155	90	192	109	233	129	275
แองโกลา	6	13	6	12	6	12	6	12	6	12
คาเมรูน	27	57	28	60	28	60	28	60	19	40
บิริน	24	51	31	65	31	67	33	70	40	85
อินโดนีเซีย	28	59	30	64	35	74	38	82	41	87
ไลบีเรีย	11	24	11	24	18	39	17	36	19	40
เม็กซิโก	14	30	8	17	6	12	14	30	14	30
โตโก	5	10	3	6	3	7	4	8	6	12
แซมเบีย	49	105	41	87	36	77	35	75	33	70
อื่น ๆ	184	392	192	409	199	423	202	429	209	444
	571	1,215	559	1,190	626	1,333	657	1,397	688	1,464

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ตารางแสดงผลผลิตเมล็ดปาล์ม, น้ำมันเมล็ดปาล์มและน้ำมันปาล์มของโลก หน่วย: พันเมตริกตัน

	ปี ค.ศ.				
	1973	1973	1974	1975	1976
<u>น้ำมันปาล์ม</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>น้ำมัน</u>	<u>น้ำมัน</u>
ไนจีเรีย	460	430	485	470	510
มาเลเซีย					
- รัฐบาล	72	73	88	130	140
- รัฐเฟเดอรัล	657	740	942	1,135	1,250
แองโกลา	70	40	40	40	40
คาเมรูน	58	60	60	60	60
บิริน	39	44	47	47	35
อินโดนีเซีย	269	289	334	370	450
ไอวอรีโคสต์	93	99	146	140	176
แซมเบีย	180	185	174	165	170
อื่น ๆ	317	337	340	366	487
รวม	2,216	3,297	2,656	2,923	3,318

ที่มา : FAO Production Yearbook, Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics. 1977

หมายเหตุ ผลผลิตของน้ำมันปาล์มจากเมล็ดปาล์มนั้น ปริมาณน้ำมันที่อยู่ในเมล็ดคิโนของปาล์ม มีประมาณ 47% ของน้ำหนักเมล็ดปาล์ม จึงเปรียบเทียบตัวเลขน้ำหนักของน้ำมัน เมล็ดปาล์มที่สกัดแล้วกับน้ำหนักของเมล็ดปาล์มสุทธิ

จากตารางที่ 4.6 ใต้แสดงถึงผลผลิตเมล็ดปาล์มน้ำมันเมล็ดปาล์ม และน้ำมันปาล์มของโลกนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 เป็นต้นมาจนถึงปี ค.ศ. 1976 ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศมาเลเซียทั้งรัฐเพนเนงูลาและรัฐซาบามีปริมาณการผลิตสูงกว่าประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด เช่น ผลผลิตน้ำมันปาล์มของประเทศมาเลเซียในปี ค.ศ. 1975 ทั้งรัฐเพนเนงูลาและรัฐซาบารวมกันมีจำนวนถึง 1,265 พันเมตริกตัน เมื่อเทียบกับประเทศไนจีเรียในปีเดียวกันซึ่งผลิตได้เพียง 470 พันเมตริกตันเท่านั้น ส่วนน้ำมันจากเมล็ดปาล์มนั้นประเทศไนจีเรียผลิตได้สูงสุด แต่ในปีต่อมาก็ผลิตได้น้อยกว่าประเทศมาเลเซียเพียงเล็กน้อย

สรุปแล้วปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มของโลกได้เพิ่มขึ้นตลอดมาในปี ค.ศ. 1975 โลกผลิตน้ำมันปาล์มได้ประมาณ 2.92 ล้านตัน และในปี ค.ศ. 1976 ผลิตได้เพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 13.5% คือผลิตได้ประมาณ 3.32 ล้านตัน และยังมีแนวโน้มที่จะผลิตได้ในอัตราที่สูงขึ้นทุก ๆ ปี ประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มและน้ำมันจากเมล็ดปาล์มสูงสุดได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สำหรับประเทศผู้ผลิตที่สำคัญรองลงมาได้แก่ ไนจีเรีย อินโดนีเซีย ไอวอรีโคสต์และแซม⁽⁵⁾

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5

A. Report by Marketing and Industrial Economics Development, Tropical Products Institute, September, 1977. Oil Palm Market Review.

ตารางที่ 4.7

ตารางแสดงความคาดหมายของผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ปี ค.ศ.1980 และปี ค.ศ.1985

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	ปี ค.ศ.					
	1970 - 74		1980		1985	
	ผลผลิต	เปอร์เซ็นต์	ผลผลิต	เปอร์เซ็นต์	ผลผลิต	เปอร์เซ็นต์
มาเลเซีย	728	31	2,350	52	3,900	66
ไนจีเรีย	533	23	500	11	400	7
อินโดนีเซีย	274	12	411	9	548	9
แซมเบีย	180	8	200	4	200	3
ไอวอรีโคสต์	91	4	168	4	250	4
ประเทศอื่น ๆ	507	22	891	20	602	11
รวม	2,313	100	4,520	100	5,900	100

ที่มา : World Bank, Prospects for Palm Oil, July 1976.

สำหรับแนวโน้มของการผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ตารางที่ 4.7 จะแสดงให้เห็นถึงความหมายของผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกในปี ค.ศ. 1980 และ ค.ศ. 1985 ซึ่งคาดว่าประเทศมาเลเซียจะยังคงเป็นผู้นำในการผลิตน้ำมันปาล์มของโลก โดยจะสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้ถึงจำนวน 2.3 ล้านตัน หรือ 52% ของปริมาณน้ำมันปาล์มของโลกใน ปี ค.ศ. 1980 และจำนวน 3.5 ล้านตัน หรือ 66% ของปริมาณน้ำมันปาล์มของโลกในปี ค.ศ. 1985

4.3 ขนาดของตลาดภายในประเทศไทย

ความต้องการน้ำมันปาล์มภายในประเทศส่วนใหญ่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมทำสบู่ อุตสาหกรรมนมข้น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหาร และอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment) คาดว่าปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มภายในประเทศจะเพียงพอกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว จะมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศก็เพียงส่วนน้อย สำหรับอุตสาหกรรมทำสบู่ นั้น ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะใช้น้ำมันที่สกัดจากเมล็ดปาล์มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากน้ำมันโหนด เมล็ดปาล์มมีคุณสมบัติพิเศษเมื่อนำมาเติมเป็นส่วนประกอบของสบู่แล้วจะเกิดฟองเร็วเร็วกว่าที่ใช้น้ำมันที่สกัดจากเนือปาล์มหรือจากน้ำมันพืชชนิดอื่น นอกจากนั้นน้ำมันที่สกัดจาก เมล็ดปาล์มยังสามารถใช้แทนน้ำมันมะพร้าวได้อย่างสมบูรณ์อีกด้วย จึงทำให้ราคาของน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันเมล็ดปาล์มใกล้เคียงกัน ปัจจุบันการใช้น้ำมันมะพร้าวเริ่มลดปริมาณลงมาก เนื่องจากเกิดภาวะขาดแคลน จึงทำให้ความต้องการในน้ำมันปาล์มสูงขึ้น จากสถิติของกรมศุลกากรได้แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าของน้ำมันปาล์มในระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ถึงปี พ.ศ. 2516 ดังในตารางที่ 4.8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8

ตารางแสดงปริมาณและมูลค่านำเข้าของน้ำมันปาล์มในประเทศไทย

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ลิตร)	มูลค่า (บาท)
2513	70,337	410,000
2514	479,120	3,417,595
2515	608,691	5,135,624
2516	527,239	5,476,441

ที่มา : กรมศุลกากร, หนังสือรายงานการลงทุน สำนักงานส่งเสริมการลงทุน
พ.ศ. 2518 หน้า 16

จากสถิติการนำเข้าและส่งออกของน้ำมันปาล์มที่หน่วยวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทยได้รวบรวมไว้ในหนังสือ "ปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจใหม่ของภาคใต้" สำหรับปี พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519 เปรียบเทียบกันดังแสดงในตารางที่ 4.9 และ 4.10 จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการน้ำมันปาล์มภายในประเทศมีอัตราสูงขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง และองค์การ FAO ได้พยากรณ์ไว้ว่าการผลิตน้ำมันปาล์มจากทุกประเทศทั่วโลกในปี ค.ศ. 1980 จะอยู่ในระดับ 4,000 - 5,000 พันเมตริกตัน ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ซึ่งเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นประมาณ 100 % จากปริมาณที่ผลิตได้ในช่วงปี 1970 - 74

ตารางที่ 4.9

ตารางแสดงปริมาณและมูลค่านำเข้าน้ำมันปาล์มของประเทศไทย

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ลิตร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2518	468,361	5.44
2519	6,834,431	41.82

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยวิชาการสาขาภาคใต้ "ปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจใหม่ของภาคใต้"

ตารางที่ 4.10

ตารางแสดงปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำมันปาล์มของไทย

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ลิตร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2518	2,158,000	13.46
2519	1,613,450	12.14

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยวิชาการสาขาภาคใต้ "ปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจใหม่ของภาคใต้"

การคาดหมายถึงจำนวนการบริโภคในอนาคตของปริมาณน้ำมันและไขมันพืช
ของประเทศไทยอาจทำได้โดย สมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ เช่น ราคาไม่เปลี่ยนแปลงมี
การใช้เทคโนโลยีและวิชาการคงเดิม เป็นต้น เราจะหาผลต่างระหว่างจำนวนที่ผลิตได้กับ
จำนวนการบริโภคและการส่งออก ที่เหลือเป็นการนำไปใช้ในการผลิตสินค้าอื่น ตัวเลข
ของความแตกต่างในส่วนที่ขาดหายไปนั้นจะคำนวณได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11

ตารางเปรียบเทียบการบริโภคน้ำมันปาล์มของประเทศไทยในอนาคต

จำนวน' 000 เมตริกตัน

ปี พ.ศ.	รายการ			
	ผลิตผล	การส่งออก	การบริโภค	ความแตกต่าง
2517	2.80	1.40	1.10	0.30
2523	6.00	3.00	1.82	1.18

ส่วนที่แตกต่างไปจากการบริโภคในประเทศและจำนวนการส่งออกในปี พ.ศ. 2517 มีจำนวน 300,000 ตัน ส่วนในปี พ.ศ. 2523 คาดหมายว่าจะผลิตได้ทั้งสิ้น 6.00 ล้านตัน ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศจำนวน 3 ล้านตัน บริโภคภายในประเทศ 1.82 ล้านตัน ส่วนที่เหลือจำนวน 1.18 ล้านตัน นำไปผลิตสินค้าอย่างอื่นที่มีใช้เพื่อการบริโภค หรือเป็นปริมาณที่ใช้ในประเทศอื่น ๆ บ้าง

4.4 การเปิดตลาดน้ำมันปาล์ม

มีผู้คาดการณ์ว่าใน 5 ปีข้างหน้านี้น้ำมันปาล์มจะเป็นสินค้าที่จะเข้าไปมีส่วนใน ตลาดน้ำมันโลก โดยการเปิดตลาดใหม่และขยายส่วนของตลาดเดิมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันปาล์มซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำมันชนิดอื่น ๆ ที่ แทนกันได้ หากว่าราคาน้ำมันปาล์มสูงกว่าจะทำให้มีปริมาณคงเหลือ เป็นของคงคลังมากขึ้น และในทางกลับกันถ้าทำให้ราคาน้ำมันปาล์มนั้นลดต่ำลงได้ จำนวนที่จำหน่ายก็จะเพิ่มขึ้นทำให้ของคงคลังน้อยลงปัญหาที่น่าพิจารณาก็คือทำอย่างไรจึงจะเปิดตลาดใหม่ ๆ ให้กับน้ำมันปาล์ม ได้ ซึ่งอาจจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

ตลาดที่สนใจในสิ่งผลิตใหม่ : ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปได้มีการนำเอา น้ำมันปาล์มมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปในลักษณะต่าง ๆ กันเป็นเวลานานมากกว่าที่เป็น อยู่ในสหรัฐอเมริกา เทคนิคต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ก็นำเข้าจากยุโรปไปยังสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เพื่อใช้ในการผลิตเนยเทียมเป็นอาหาร และมีผลให้มีการนำน้ำมันปาล์มไปใช้ผลิต สินค้าอื่นอย่างกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น

น้ำมันปาล์มในส่วนของตลาดใหม่ : หลายประเทศในตะวันออกกลางที่ผลิตน้ำมันเพื่อการบริโภคจากพืชน้ำมันหรือสิ่งประกอบคือน้ำมัน เช่น ประเทศอิหร่าน อิรัก มักจะบริโภคน้ำมันแข็ง และนิยมใช้น้ำมันปาล์มผลิตในรูปดั่งกลาวเช่นเดียวกับในประเทศอินเดียและปากีสถาน ในปี ค.ศ. 1980 ประมาณว่าการบริโภคน้ำมันปาล์มของประเทศอิหร่าน อิรัก ปากีสถาน และอินเดียจะมีจำนวนถึง 2 ล้านตัน ประเทศที่เขี่ยน้ำมันออกทานตะวันในการผลิตเนยเทียมภายในประเทศ การส่งน้ำมันปาล์มเข้าประเทศทำให้ปริมาณการใช้น้ำมันออกทานตะวันลดน้อยลง คุณค่าของน้ำมันปาล์มจึงมีโอกาสถูกนำไปใช้เพิ่มมากขึ้น

ผลผลิตที่เกิดขึ้นใหม่ในตลาดทั่วโลก : การแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดโลกนั้นเป็นปัญหาหนักที่ทำให้ผู้ผลิตรายใหม่เจริญหรือขยายตัวช้า และอาจเกิดการหยุดชะงักในธุรกิจขึ้น ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากน้ำมันปาล์ม ทางด้านวิจัยก็ต้องทำงานต่อไปอีกเพื่อจะหาผลสรุปว่าทำอย่างไรผู้บริโภคจึงจะยอมรับผลิตภัณฑ์ที่คิดค้นขึ้นมาใหม่อย่างสมบูรณ์ งานที่สำคัญในการสำรวจเกี่ยวกับตลาดน้ำมันปาล์มก็คือ ต้องการที่จะให้มีการขยายตลาดในสินค้าที่ผลิตให้กว้างขวางขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการสกัดน้ำมันปัจจุบันมีคุณภาพสูงจนสามารถแยกธาตุต่าง ๆ ในสารประกอบที่ยุงยากได้ผลดี ทั้งนี้ด้วยผลจากการทำวิจัยทางด้านการตลาดเป็นสำคัญ

แหล่งการจำหน่ายอันสำคัญของน้ำมันปาล์มได้แก่ ภายในประเทศผู้ผลิตเอง และในตลาดต่างประเทศที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในลักษณะสินค้าสำเร็จรูป อย่างไรก็ตามควร

จะได้มีการประเมินผลทางค่านเศรษฐกิจเป็นสำคัญเพราะว่าการขนส่งจะเป็นต้นทุนที่แพงมาก และจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การขยายตัวของตลาดน้ำมันปาล์มเป็นไปได้ไม่เต็มที่ อนึ่งการใช้น้ำมันปาล์มเป็นวัตถุดิบขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการทำเนยหรือไอศเพนน้ำมันชนิดอื่น ลักษณะของตลาดน้ำมันประเภทนี้ไม่ค่อยจะมีผู้นิยมไปลงทุนมากนัก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคิดเห็นในค่านาการตลาด

คำถามที่น่าสนใจบางประการเกี่ยวกับตลาดน้ำมันปาล์มในอนาคตเช่นว่า ตลาดของน้ำมันปาล์มที่โครงการจะอยู่ในรูปของน้ำมันดิบ หรือน้ำมันที่กลั่นจนบริสุทธิ์แล้ว และถ้าแนวโน้มจะออกมาในรูปของน้ำมันที่กลั่นจนบริสุทธิ์แล้วจะมีการนำไปใช้เป็นผลผลิตชนิดใดบ้าง การค่าน้ำมันปาล์มในปัจจุบันได้ใช้ระบบตลาดรวมเหมือนอย่างแต่ก่อน ซึ่งมีตัวแทนในระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ในปัจจุบันผู้ส่งออกหรือตัวแทนจำหน่ายมิได้ส่งน้ำมันปาล์มจำหน่ายให้กับผู้บริโภคโดยตรง แต่ผ่านนายหน้าหรือพ่อค้าปลีกรทั้งภายในและต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น ในขณะที่ระบบการตลาดชนิดตัวแทนจำหน่ายกำลังดำเนินอยู่ในประเทศมาเลเซียนั้น เป็นช่วงที่ผู้ผลิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบใหม่ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกรณีตลาดน้ำมันปาล์ม ซึ่งครั้งแรกมีผู้เกรงว่าระบบการตลาดแบบใหม่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะไม่เหมาะสม เพราะผู้ผลิตจะถูกตัดราคาลงมาและประกอบกับต้องเผชิญกับปัญหาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตด้วย แต่ปรากฏว่ากลับเป็นผลดีกับผู้ผลิตเองในค่านาการกำหนดราคาน้ำมันปาล์มโดยสามารถทำได้ที่ดีที่สุด นอกจากนั้นยังได้มีการปรับปรุงค่าปริมาณความต้องการของตลาดน้ำมันปาล์มอีกด้วย มีการเจรจาตกลงให้วางระเบียบเกี่ยวกับการตั้งราคาขาย ผู้ผลิตในประเทศมาเลเซียได้พยายามที่จะให้ระบบการตลาดอย่างเสรีนี้เป็นระบบที่ใช้ภายในประเทศ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการจัดตั้ง จึงให้กัวลาแลมเปอร์ เป็นศูนย์กลางของการค่าน้ำมันปาล์มและเป็นที่รวมของการกำหนดราคาน้ำมันปาล์มด้วย การที่ให้ประเทศมาเลเซียเป็นศูนย์กลางของการค่าน้ำมันปาล์มนั้น เนื่องจากประเทศมาเลเซียเป็นประเทศผู้นำในการผลิตน้ำมันปาล์มที่สำคัญที่สุดในโลก ส่วนตลาดน้ำมันปาล์มของประเทศไทยนี้ปัจจุบันยังไม่มากนัก นอกจากโรงงานอุตสาหกรรมสกัด

น้ำมันและโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสบู่และผงซักฟอกแล้วก็มีโรงงานผลิตน้ำมันพืชเพื่อใช้ประกอบอาหารเท่านั้น สำหรับอุตสาหกรรมที่นำน้ำมันปาล์มมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปอื่น ๆ เช่น น้ำมันแข็ง เนยเทียมนั้นยังมีน้อยมาก เนื่องจากเทคนิคทางการผลิตยังไม่เจริญก้าวหน้าเช่นประเทศพัฒนาแล้ว ทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภทดังกล่าวมีจำนวนสูง โอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากปาล์มน้ำมันนี้มีอยู่อีกมากมาย เพราะปาล์มน้ำมันเป็นพืชเกษตรที่สำคัญของประเทศ เป็นแหล่งวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้เอง หากมีการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพของน้ำมันปาล์มให้ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นแล้ว ตลาดภายในประเทศไทยก็จะกว้างขวางมากกว่าเดิมนัก

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย